

## บทที่ 5

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ทำการศึกษาในเรื่องปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียนกวดวิชา แล้วทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียนกวดวิชา ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ของกฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐาน การโฆษณาและทำสัญญาในการดำเนินธุรกิจของ โรงเรียนกวดวิชา ดังนี้เมื่อได้ทำการศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินธุรกิจของ โรงเรียนกวดวิชา ตามหลักกฎหมาย ผู้ศึกษาจึงได้นำองค์ความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการสรุปและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปสู่การพัฒนามาตรการทางกฎหมายของประเทศต่อไป

#### 5.1 บทสรุป

เมื่อได้ทำการศึกษาหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย โรงเรียนเอกชน และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว อาทิเช่น กฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจึงทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียนกวดวิชา ทั้งในปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ใน โรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชา ในการขออนุญาตจัดตั้งและการควบคุมดูแลด้วยองค์กรของรัฐ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐาน ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณาและทำสัญญาในการดำเนินธุรกิจ โรงเรียนกวดวิชา เป็นต้น

โรงเรียนกวดวิชา เป็นสถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบ ซึ่งเป็นสถานที่ที่บุคคลจัดการให้การศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรีแก่นักเรียนผลัดรวมกัน เกินเจ็ดคนขึ้นไป จึงถือได้ว่าเป็นสถานศึกษาเอกชนตามความในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และในปัจจุบันมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ และได้ยกเลิกกฎหมายเก่าฉบับนี้ไปแล้ว โดยพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ในปัจจุบันนั้นกำหนดให้โรงเรียนกวดวิชาเป็นสถานศึกษาของเอกชนนอกระบบ ซึ่งเป็นไปตามบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ

กำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภททกววิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 แม้ว่าจะมีกำหนดดังกล่าวไว้บังคับแต่ก็ยังมีผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ จึงทำให้กฎหมายที่ใช้บังคับกับการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียนทกววิชา ซึ่งมาตรการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีความครอบคลุมและชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ โรงเรียนสำนักทกววิชา จากการศึกษาถึงสภาพปัญหา พบว่า ปัญหาต่างๆ ยังคงเกิดขึ้นอยู่และผู้บริโภคหรือผู้เข้าใช้บริการยังคงไม่ได้รับการคุ้มครองจากรัฐ และผู้ประกอบการโรงเรียนทกววิชา

โรงเรียนทกววิชาจัดเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนอยู่ภายใต้กำกับดูแลของหน่วยงานสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ส.ช.) ส่วนการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียนเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการขอจัดตั้งโรงเรียน การอุดหนุนช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน บทลงโทษของโรงเรียนเอกชน ตลอดจนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ อันได้แก่ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) และสหพันธรัฐมาเลเซีย จะเห็นได้ว่าประเทศทั้งสองมีบทบัญญัติที่คล้ายคลึงกับกฎหมายของไทย และยังสามารถกำหนดไว้ในโรงเรียนทกววิชานั้นอยู่ในภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทย และมีกฎหมายลำดับรองที่วางระเบียบในการจัดการศึกษานอกระบบ อันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอนเสริม หรือนอกระบบการศึกษาปกติ โดยในบางบทบัญญัติก็ไม่มีกำหนดไว้ในประเทศไทย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นข้อเสนอแนะที่ดีที่ประเทศควรจะมีบทบัญญัติลักษณะดังกล่าวเพื่อใช้ในการรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ผู้บริโภคที่เข้าไปใช้บริการธุรกิจการศึกษาเอกชนประเภทโรงเรียนทกววิชา ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้สรุปเป็นประเด็นต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

#### 5.1.1 ด้านหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลธุรกิจการศึกษาประเภทโรงเรียนทกววิชา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจการศึกษาประเภทโรงเรียนทกววิชาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภททกววิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 ได้กำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล คือ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ส.ช.) ซึ่งมีอำนาจในการอนุญาตขอจัดตั้งและปฏิบัติหน้าที่ดูแลควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย จะเห็นได้ว่าหน้าที่ในการดูแลดังกล่าวเป็นของ สช. แต่หากเป็นการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายนั้นจะไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้งนี้เพราะการ

เรียกร้องความเสียหายต้องเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานดังกล่าวไม่มีหน้าที่แต่ประการใด อีกทั้งการดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะต้องมีบุคคลกรซึ่งปฏิบัติหน้าที่นี้ ทุกจังหวัดจึงจะสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามในการควบคุมกำกับดูแลนั้น กฎหมายจะต้องให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบ และให้บทบาทผู้คุ้มครองเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต และมีอำนาจในการประสานงานกับหน่วยงานที่มีอำนาจในการดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อจะได้เข้าไปร่วมมือกันในการดูแล และควบคุมให้เกิดประสิทธิภาพ เพราะในปัจจุบันจะเห็นว่าหน่วยที่ได้กล่าวมานั้น มิได้มีการประสานงานร่วมมือกันเท่าที่ควร ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันไม่ได้เปิดช่องทางให้เกิดการประสานงานกันในการดูแลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้หน่วยงานต่างๆ ต่างก็ทำหน้าที่ของตนโดยมิได้ประสานความร่วมมือกัน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ เกิดประสิทธิภาพน้อยและไม่อาจควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาที่จัดตั้งขึ้นมา โดยผิดระเบียบและไม่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งหากจะทราบถึงปัญหาที่ยังต้องเกิด ปัญหาและความเสียหายเสียก่อน จึงได้มีการร้องเรียนและหน่วยงานผู้รับผิดชอบเข้าไปตรวจสอบ ภายหลัง แต่หากมีกฎหมายให้มีการบูรณาการประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจโรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชาก็จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้รัฐควรให้อำนาจหรือมอบอำนาจในหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่จะมีอำนาจ เช่นเดียวกับส่วนกลาง ดังเช่นกฎหมายในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) และประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย เพื่อควบคุมกำกับดูแลการประกอบธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาให้ เป็นไปตามกฎหมายอีกด้วย

#### 5.1.2 ด้านกฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานในการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียนกวดวิชา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ประเภทกวดวิชา พ.ศ. 2545 ได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนไว้ว่า ต้องมีความรู้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดความรู้และประสบการณ์ของผู้ขอรับ ใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่ และความรู้ของผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่ประจำห้องเรียนต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือ สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะในการใช้สื่อเป็นมาตรการบังคับใช้กับ โรงเรียนเอกชน ประเภท กวดวิชาที่ดำเนินธุรกิจกวดวิชาประเภทต่ำกว่าระดับปริญญาตรี แต่กรณีของการดำเนิน ธุรกิจของ สำนักกวดวิชาในประเภทอื่นๆ นั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ จึงทำให้ผู้ประกอบการของโรงเรียนไม่เข้มงวดในคุณสมบัติของผู้สอนว่า มีความรู้ความสามารถ

เพียงพอหรือไม่ หรือน่าจะเหมาะสม ดังนี้จึงแสดงให้เห็นว่ากฎหมายยังขาดมาตรการที่เข้มงวด ในการกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้บุคคลซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอน ในการดำเนินธุรกิจของสำนักกวดวิชาทุกประเภททุกระดับมีมาตรฐานในการขอใบอนุญาตครู ให้เป็นไปตามกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชนประเภท กวดวิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 เกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานเกี่ยวกับการกำหนดค่าลงทะเบียนเรียน โรงเรียนกวดวิชา จะมีกำหนดเพียงหลักการอย่างกว้าง กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชา ตามลักษณะของการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครู เป็นผู้สอน 2. จัดการเรียนการสอนในลักษณะผสม โดยมีทั้งครูผู้สอนและสื่อ 3. จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ ซึ่งลักษณะการเรียนดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม การเรียน โดยการเรียนการสอนโดยใช้ครูผู้สอน ให้เก็บในอัตราที่สูงกว่าการเรียนการสอนโดยใช้ สื่อผสมครู ส่วนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือจะต้องเก็บในราคาต่ำสุด และที่สำคัญที่สุด คือ การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน จะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน มิใช่เป็นการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเองของผู้ประกอบกิจการ แม้จะมีกฎหมายกำหนดไว้ แต่ผู้บริโภคไม่ได้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวเพราะไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสถาบัน โรงเรียน กวดวิชาจะต้องชี้แจง

นอกจากนี้ แม้จะมีบทบัญญัติในกรณีที่นักเรียนได้ชำระค่าธรรมเนียมการเรียนแล้ว มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเข้าเรียนตามหลักสูตรที่สมัครเรียน ให้ผู้รับใบอนุญาตคืนเงินค่าธรรมเนียม การเรียนให้แก่นักเรียนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบการของ โรงเรียนก็ตาม แต่ก็ไม่มี บทบัญญัติให้กำหนดต้องแจ้งสิทธิเหล่านี้ให้ผู้เข้าใช้บริการธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาทราบ จึงทำให้ ผู้บริโภคไม่ได้รับทราบถึงสิทธิดังกล่าวของตน

5.1.3 ด้านกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการดำเนินธุรกิจการศึกษาประเภท โรงเรียน กวดวิชา

การก่อสร้างอาคาร การก่อตั้งสถานที่อันเป็น โรงเรียนกวดวิชานั้น ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ประเภทกวดวิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 นั้นได้กำหนดวางมาตรฐานไว้เป็นอย่างดี และให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม อาคาร พ.ศ. 2522 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมและมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน โดยเฉพาะมาตรการที่มีความสำคัญในด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับเรื่องอัคคีภัยที่มีการกล่าวถึงปัญหาเรื่องนี้ อย่างมากทั้งนี้ เพราะเกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้ของโรงเรียนกวดวิชาแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา และก่อให้เกิด ความเสียหายทั้งทางร่างกายและด้านทรัพย์สินแก่ผู้เข้าใช้บริการซึ่งเป็นผู้บริโภค เมื่อตรวจสอบ ปรากฏว่าโรงเรียนกวดวิชาดังกล่าวได้ทำการเปิดการสอนมามากกว่า 10 ปีโดยไม่ได้รับอนุญาต

ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับในการประกอบธุรกิจโรงเรียนกวดวิชา จากปัญหาดังกล่าวเป็นผลให้รัฐบาลเกิดความตื่นตัวอย่างมากที่จะแก้ไขปัญหาโรงเรียนกวดวิชา จนกระทั่งพบข้อมูลว่ามีโรงเรียนกวดวิชาทั่วประเทศกว่า 136 แห่ง ที่เปิดการสอนโดยไม่ได้รับอนุญาต และก่อสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และไม่มีมาตรฐานในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ก็เกี่ยวกับความปลอดภัยในเรื่องสุขภาพของนักเรียนที่กฎหมายได้กำหนดให้โรงเรียนกวดวิชาจะต้องมีมาตรฐานในการควบคุมที่ดี จากการศึกษาเกี่ยวกับระยะเวลาเรียนนั้นพบว่า ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดๆ ที่กำหนดถึงมาตรฐานเกี่ยวกับกับช่วงระยะเวลาเรียนในโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนกวดวิชาบางแห่งมีช่วงเวลาเรียนที่ยาวนานจนเกินไป โดยไม่มีกำหนดเวลาพัก หรืออาจมีช่วงเวลาที่เลิกฝึกเกินไปอันอาจส่งผลต่อสุขภาพนักเรียนผู้เข้าใช้บริการและความปลอดภัยในการเดินทางกลับของนักเรียน แต่เมื่อพิจารณาตามกฎหมายของประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับระเบียบในการจัดช่วงระยะเวลาการเรียนการสอนที่ชัดเจนไว้ในกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องการจัดการศึกษาเสริม นอกกระบบ หรือการศึกษาต่อเนื่องนอกกระบบไว้

#### 5.1.4 ด้านความรับผิดชอบจากความเสียหายอันเกิดจากการประกอบธุรกิจการศึกษาประเภทโรงเรียนกวดวิชา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 นั้นเป็นหลักการที่ในการที่ผู้ประกอบการโรงเรียนกวดวิชาจะต้องให้ความสนใจหากจะทำการเปิดโรงเรียนกวดวิชา อย่งไรก็ตามสำหรับผู้บริโภคหรือผู้เข้าใช้บริการดังกล่าวหากได้รับการบริการที่ดี และถูกต้องเป็นไปตามเจตจำนงของตนเอง ก็ย่อมไม่เกิดปัญหาขึ้น แต่เมื่อใดที่ผู้ประกอบการโรงเรียนกวดวิชามิได้ปฏิบัติตามตามสัญญา ก็เปรียบเสมือนลูกหนี้เป็นฝ่ายผิดสัญญา ดังนั้นเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้เข้าใช้บริการ ย่อมมีสิทธิในการเรียกร้องให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาชำระหนี้ให้ถูกต้องตามสัญญาที่กระทำไว้ต่อสถาบันโรงเรียนกวดวิชา และหากเกิดความเสียหายเกิดจากการชำระหนี้ไม่ถูกต้องหรือผิดสัญญานั้นก็ย่อมสามารถเรียกร้องค่าเสียหายดังกล่าวได้อีก นอกจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือการผิดสัญญาระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจโรงเรียนกวดวิชากับผู้บริโภคแล้ว ยังมีเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งต้องรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องละเมิด ทั้งนี้ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้อาจเกิดจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หรือการงดเว้นการปฏิบัติที่ไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค ซึ่งหากผู้บริโภคจะดำเนินคดีก็จะต้องไปเรียกร้องโดยอาศัยกระบวนการยุติธรรมเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการผิดสัญญา หรือละเมิด ซึ่งไม่มีกฎหมายให้อำนาจสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินคดีแทน หรือให้อำนาจแก่

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคดูแลในการเรียกร้องค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคเพราะอยู่ในอำนาจทางด้านการศึกษาจึงไม่มีอำนาจดังกล่าวในการดูแลควบคุมโรงเรียนกวดวิชานั้นๆ ดังนั้นควรให้อำนาจแก่สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสามารถเป็นมีอำนาจในการดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้บริโภคนั้นด้วย

#### 5.1.5 ด้านการโฆษณาธุรกิจการศึกษาประเภทโรงเรียนกวดวิชา

ในการโฆษณาเป็นปัจจัยหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้ประกอบธุรกิจการศึกษา ประเภทโรงเรียนกวดวิชาจะใช้เพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้ใช้บริการ เข้ามาใช้บริการในโรงเรียนกวดวิชาของตน ซึ่งโดยมากแล้วโรงเรียนกวดวิชามักใช้ข้อความโฆษณาที่แสดงออกถึงศักยภาพของสถาบันของตนเอง โดยโฆษณาชวนเชื่อถึงความสำเร็จของผู้ใช้บริการซึ่งรับการกวดวิชา โฆษณาเป็นเชิงชวนว่ามีอาจารย์ผู้สอนที่มีชื่อเสียง มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับเกียรติคุณ เป็นอาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์สอนมานาน หรือเป็นอาจารย์ที่สอนในต่างประเทศ หรือการรับรองผลว่าสามารถสอบได้แน่นอน หากไม่พอใจยินดีคืนเงิน เหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งในการโฆษณาชวนเชื่อดังกล่าวผู้ประกอบการมักใช้รูปแบบการโฆษณาด้วยวาจา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ยากต่อการพิสูจน์ความผิดในบางแห่งก็ทำเป็นแผ่นพับแนะนำ จากการศึกษาพบว่า มีโรงเรียนกวดวิชาหลายแห่งที่มีการใช้ข้อความอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคกล่าวคือ มีการโฆษณาข้อความอันเกินจริง เช่น การรับรองผลร้อยเปอร์เซ็นต์ เหล่านี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหากประกอบการกระทำการโดยสุจริตในการประกอบธุรกิจดังกล่าวปัญหาต่างๆ ก็ย่อมไม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการโฆษณานั้นไม่ได้มีกฎหมายกำหนดหลักการไว้โดยเฉพาะว่า การโฆษณาที่ต้องห้าม หรือที่กระทำได้นั้นมีลักษณะอย่างไร บ้างจึงต้องไปนำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการโฆษณามาใช้ ซึ่งมีหลักการที่ปรากฏในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และระเบียบประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านโฆษณามาใช้

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศโดยเฉพาะสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) มีบทบัญญัติที่สำคัญในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน และระเบียบในการจัดการศึกษาเสริมของเอกชน คือห้ามมิให้ผู้ประกอบการใดๆ ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการศึกษาโฆษณาใดๆ ก่อนได้รับอนุญาตเกี่ยวกับมาตรฐานตามระเบียบของผู้มีอำนาจทางการศึกษาในท้องถิ่นนั้นๆ

#### 5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้กล่าวถึงปัญหาในการหลักการและการปฏิบัติในข้างต้นนั้นแล้ว รวมตลอดจนถึงจากการศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศทั้งสองประเทศดังกล่าว ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้รับบริการกวดวิชาหรือการกวดวิชา ดังต่อไปนี้

1. ควรกำหนดให้มีหน่วยงานเกี่ยวกับการดูแลโรงเรียนเอกชน ประเภทโรงเรียน กวดวิชาที่อยู่ในท้องถิ่น ทั้งนี้ควรให้อำนาจแก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตการศึกษาในพื้นที่ การศึกษานั้นๆ เป็นผู้ที่มิอำนาจในการออกใบอนุญาตในการจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชา และตรวจสอบ คุณสมบัติ ตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ประเภทโรงเรียนกวดวิชา พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 ก่อนออกใบอนุญาตแก่ผู้ ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชา

2. ควรกำหนด เกี่ยวกับการตั้งโรงเรียนเอกชน ประเภทโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งรัฐจะต้อง ให้การควบคุม นั้น โดยให้หมายถึงโรงเรียนกวดวิชาที่มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่า 15 คน ขึ้นไป ที่ผู้จัดตั้งหรือผู้ขออนุญาตในการจัดตั้งจะต้องจดทะเบียนต่อกระทรวงศึกษาธิการ หรือคณะกรรมการ การศึกษาผู้ซึ่งมีอำนาจอนุญาตในท้องถิ่นพื้นที่การศึกษานั้นๆ โดยจะต้องยื่นหลักสูตรพร้อมด้วย รายละเอียดค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาขออนุญาตจัดตั้ง โรงเรียนกวดวิชา โดยให้ใช้หลักเกณฑ์ในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน มาตรา 121 มาบังคับใช้ บังคับโดยอนุโลมสำหรับการจัดการเรียนการสอนประเภทโรงเรียนกวดวิชา

3. ควรกำหนดโรงเรียนกวดวิชาที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วเท่านั้น จึงจะมีอำนาจใน การรับนักเรียนเข้ากวดวิชาได้เกินกว่า 15 คน หากโรงเรียนกวดวิชาใดที่ไม่ได้รับการจดทะเบียน รับนักเรียนเข้ากวดวิชาเกินกว่า 15 คน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งให้ยุติการดำเนินการได้ทันที และ ให้นำบุคคลผู้เป็นเจ้าของโรงเรียนกวดวิชาต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนซึ่ง เป็นผู้ใช้บริการของโรงเรียนกวดวิชาแห่งนั้น

4. ควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจ ในการสั่งปิด หรือสั่งให้ดำเนินการแก้ไข สถานที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย โรงเรียนเอกชน ซึ่งไม่ได้มาตรฐานตามระเบียบของโรงเรียนเอกชนประเภทโรงเรียนกวดวิชา

5. ควรให้รัฐกำหนดถึงมาตรฐานของบุคลากรผู้สอนใน โรงเรียนกวดวิชา ในกรณีที่มี การจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชาซึ่งกำหนดให้สถาบันหรือโรงเรียนกวดวิชานั้น จะต้องแสดงหลักฐาน ผู้เข้าสอน แผนการสอนตามสมควร คุณวุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญ รายงานต่อเจ้าหน้าที่ผู้มี อำนาจในการเปิดสอนให้ได้รับการควบคุมจากหน่วยงานของรัฐ ว่าเป็นบุคคลที่สมควรให้สอน ในโรงเรียนกวดวิชาดังกล่าวหรือไม่

6. รัฐควรจัดตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับการร้องเรียน การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ในการศึกษา เพื่อเป็นหน่วยงานเฉพาะในการประสานงานกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ และเพื่อเป็น ผู้รวบรวมข้อมูล ในการจัดทำทะเบียนประวัติ โรงเรียนเอกชน บุคลากร ประเภทต่างๆ เพื่อเข้าสู่

การจัดทำระบบงานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้บริโภคสามารถเข้าไปดูรายละเอียดข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้

7. ควรมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานเกี่ยวกับช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกวดวิชา ที่จะไม่เป็นผลกระทบต่อสภาวะทางกายและจิตของผู้ใช้บริการสถาบันโรงเรียนกวดวิชา ทั้งนี้ควรแบ่งช่วงเวลาการเรียน การสอนไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อวิชา และจะต้องไม่มีการเรียนการสอนหลังช่วงเวลา 21.00 น. ไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยทั้งทางสภาวะร่างกาย จิตใจของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้บริโภคและความปลอดภัยในการเดินทางกลับบ้าน

8. ในกรณีที่มีการโฆษณาเกี่ยวกับสถาบันหรือโรงเรียนเอกชนประเภทกวดวิชาไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาเผยแพร่ในรูปแบบประการใดๆ หากเป็นการโฆษณาเกินจริงและจะก่อความเสียหายต่อผู้บริโภคซึ่งได้เข้ารับบริการการกวดวิชา ให้ผู้มีอำนาจสั่งการให้แก้ไขข้อความหรือการโฆษณานั้นได้ และหากเกิดความเดือดร้อนจากการโฆษณาดังกล่าวให้กรรมการผู้รับเรื่องร้องเรียนแจ้งเรื่องราว หรือรายงานเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืนนั้นได้ ทั้งทางอาญาและทางแพ่ง นอกจากนี้ควรมีบทบัญญัติห้ามมิให้มีการโฆษณาโรงเรียนกวดวิชา จนกว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอำนาจการดำเนินดังกล่าว